Region Stockholm

FÖRSLAG TILL BESLUT

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

2020-02-18

Vänsterpartiet

Ärende nr 4
HSN 2019-2330

Upphandling av tidiga insatser vid psykisk ohälsa 0-5 år

Privatiseringar och fri etableringsrätt är de principer som det blågröna styret Region Stockholm alltid utgår ifrån. Därför är det ingen överraskning att förvaltningen anser att upphandling är det enda sättet att lösa behovet av tidiga insatser, psykisk ohälsa, för barn 0 – 5 år. Vänsterpartiet delar inte den slutsatsen, och menar att orsakerna till de aktuella problemen måste analyseras djupare.

Ett av problemen är systemet med så kallade vårdval, som egentligen bara handlar om fri etableringsrätt för olika privata vårdföretag. Vårdval splittrar verksamheter där vi mer än någonsin behöver samordning. Flera vårdval har också visat sig vara kostnadsdrivande utan att kunna uppvisa motsvarande effekt i form av bättre vård. Istället bidrar de till att förstärka den ojämlika fördelningen av sjukvård i länet.

Förvaltningen klargör också själva om tilläggsuppdraget Första linjens insatser till barn och unga, att ”mottagningar har kunnat anta och avsäga sig tilläggsuppdraget, vilket försvårar långsiktiga samarbeten och helhetsstruktur för samverkan”. Men för Vänsterpartiet är inte slutsatsen av den problemformuleringen är att tjänsten istället ska upphandlas. Även upphandling innebär fortsatt uppsplittring av verksamhet och risk för kostnader som inte resulterar i bättre vård. Det vore klokare att avveckla vårdval BUMM som Vänsterpartiet också föreslår i vår budget för 2020. Istället borde en plan utvecklas för hur BUMM ska organiseras i egen regi, samt kanske även inom ramen för IOP, för att säkra vårdtillgången i hela regionen. Detta krävs även för att säkerställa forskning och kompetensförsörjning.

Ett annat problem är som förvaltningen skriver att ”antalet konsultationer från BUP till Barnavårdscentraler (BVC) och Barnmorskemottagningar (BMM) variera stort över länet och att många verksamheter inte upplever att de får det stöd som behövs.” För att åtgärda detta anser förvaltningen att tjänsten istället ska upphandlas. Vänsterpartiet motsätter sig också denna slutsats. Att BUP haft problem att utföra sitt uppdrag i vissa delar av länet beror bland annat på förändringar som skett inom BUP. Situationen inom BUP har kraftigt förändrats de senaste åren, från att ha varit en attraktiv arbetsplats så är det många av de erfarna inom professionen som nu lämnar BUP. Arbetsmiljön har försämrats med detaljkontroll av arbetstider och att ingen tid ges till forskning, fortbildning och verksamhetsutveckling. Sedan en tid är det på chefsnivå beslutat att endast läkare har rätt att fastställa diagnos och besluta om behandlingsinsats. Sammantaget medför dessa förändringar att många psykologer och andra medarbetare väljer att lämna BUP. Det är en orsak till att BUP inte förmår att fullgöra sitt uppdrag. Vänsterpartiet menar därför att regionens ansvariga måste lyssna på medarbetarna inom BUP för att sedan vidta åtgärder och återskapa en bra arbetsmiljö. En

sådan åtgärd kommer att öka BUP:s möjligheter att också garantera konsultationer till BVC och BMM.

Förvaltningen skriver också att information inhämtats från andra regioner och ”flera olika förslag på koncentrerade verksamheter har övervägts”. Det är tyvärr inte särskilt klargörande skrivningar. Vilka regioner som kontaktats och vilka olika förslag som övervägts framgår inte.

Vänsterpartiet menar att det till exempel finns många intressanta slutsatser i den rapport (”Förbättring av barn och ungas psykiska hälsa”) som presenterades i Region Uppsala i höstas. Det vore värdefullt om Region Stockholm också kunde underbygga ett beslut i dessa frågor med en egen seriös utredning.

Vänsterpartiet anser inte att upphandling kommer att lösa problemen kring behovet av tidiga insatser, psykisk ohälsa, för barn 0-5 år. Istället förordar vi att ett nytt beslut ska förberedas genom en seriös utredning kring hur barn och ungdomars psykiska hälsa ska förbättras i regionen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås besluta

Att avslå förvaltningens förslag om att upphandla Tidiga insatser vid psykisk ohälsa 0-5 år

Att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att tillsätta en utredning om hur barn och ungdomars psykiska hälsa ska förbättras i regionen, dels genom en översyn av hela vårdkedjan och dels genom förslag som förbättrar vården på primärvårdsnivå rörande barn och ungdomars psykiska hälsa.

Att en sådan utrednings förslag sedan ligger till grund för nya beslut i HSN.